

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

здійснюються в так називаному "частці" режимі.

Протягом останнього років найбільше число договорів виконується по акціях, державним облігаціям і векселям (рис. 8).

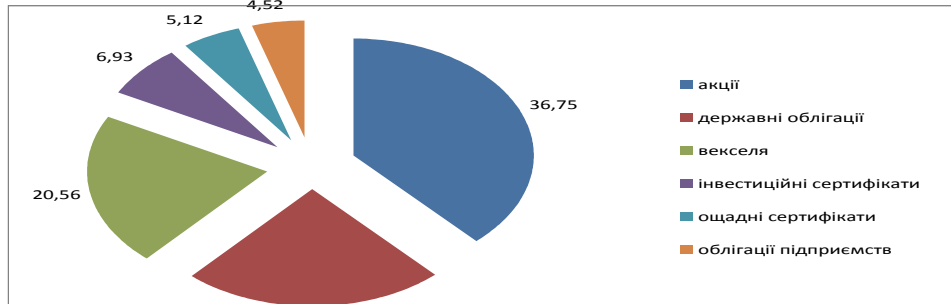

Рис. 8. Структура виконаних договорів торговцями цінних паперів (по видах фінансового інструмента), 2006-2011 рр., %

Треба зазначити, що країни, які мають фондові ринки, що розвиваються становлять неоднорідну групу. Єдине, що їх поєднує – це високі значення волатильності фондових ринків та їх залежність від зовнішніх фінансових ресурсів. Чим більш зрілими є ринки, що формуються, тим вони стійкіші до кризових явищ і тим менший рівень ризикового капіталу вони відчувають у довгостроковій перспективі. Відповідно, меншим є спад таких ринків у період значних скорочень попиту з боку міжнародних інвесторів на цінні папери, що на них обертаються.

В статті був досліджений фондовий ринок з питання застосування на ньому статистичного аналізу. Результатом цього є наступні висновки:

1. Фондовий ринок України вже створений і починає функціонувати.
 2. Основними проблемами фондового ринку є невисока ліквідність, низька капіталізація й невеликий набір фінансових інструментів.
 3. Для збільшення кількості інвесторів і обсягу інвестицій треба подолати ряд проблем, таких як фіскальна, технологічна і проблема довіри.
 4. Український фондовий ринок має майже саму високу в світі волатильність, і на ньому використання ARCH і GARCH моделей при прогнозуванні цін приймає рішуче значення для стабільного і прибуткового функціонування.
 5. Апарат аналізу, що досліджується представляє собою обгрунтовану теорію по вивченню руху цін на біржових ринках.
 6. Застосування окремих моделей для роботи на українському фондовому ринку є обгрунтованим і дозволяє отримувати підвищений прибуток, відносно безризикових вкладень, як у короткостроковій, так і в середньостроковій перспективі.
- Стабілізація макроекономічної ситуації в країні й сприятливі зовнішні фактори спричинили зріст інтересу інвесторів до гривневих інструментів на фондовому ринку. Притік в країну валютних надходжень, зниження банківських ставок і зменшення державних запозичень особливо стимулювали зріст інтересу до корпоративних облігацій з боку інституційних інвесторів. Додатковим стимулом інвестування стала низька доходність державних цінних паперів, яка з урахуванням інфляції виявилась негативною. Цей факт заставив інвесторів шукати більш привабливі інвестиційні інструменти.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Рейтинги ПФТС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pfts.com/uk/ratings/>
2. Звіт Державної комісії цінних паперів і фондового ринку за перше півріччя 2011 року // www.ssmc.gov.ua.
3. Оценка показателей деятельности финансовых рынков [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economist.lacruax.com/>
4. Рейтинги фондовых рынков [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rbc.ua/ukr/indices>
5. Финансовые показатели деятельности рынков [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mmt.com.ua>

РЕЗЮМЕ

В статті був досліджений стан світового фондового ринку та визначення місця українського ринку цінних паперів на ньому.

Ключові слова: світовий фондовий ринок, цінні папери, ощадні сертифікати, акції, облігації, грошова маса.

РЕЗЮМЕ

В статье исследовано состояние мирового фондового рынка и определено место украинского рынка ценных бумаг на нем.

Ключевые слова: мировой фондовый рынок, ценные бумаги, сберегательные сертификаты, акции, облигации, денежная масса.

SUMMARY

In the article the state of the global stock market and the place Ukrainian securities market for it.

Key words: the global stock market, securities, savings certificates are stocks, bonds, money supply.

НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Васильців Т.Г., д.е.н., заступник директора Регіонального філіалу Національного інституту стратегічних досліджень у м. Львові,
Добуш З.О., аспірант Львівської комерційної академії¹

Вступ. За період незалежності більшість макроекономічних індикаторів розвитку роздрібною торгівлі в регіонах нашої держави покращувалися. В окремі періоди темпи зростання сповільнювалися, змінювалися структурні характеристики динаміки, спостерігалися й протилежні тенденції. Натомість в останні роки намітилися тенденції, що не можуть бути розцінені як позитивні. Це низькі фінансова стійкість, ліквідність та платоспроможність, невисокі показники фінансово-економічної ефективності господарювання, невисокі оборотність товарних запасів та ресурсна забезпеченість, значна частка збиткових підприємств; низька інноваційна активність; наявність істотних диференціацій та деформацій у споживанні товарів, розвитку і ефективності торгівлі у міських і сільських поселеннях, за регіонами та між обласними центрами і решту територіями, часткою товарів, виготовлених на території України; наявність істотного тіньового сектора. Вказані аспекти підсилюються й негативними тенденціями розвитку роздрібною торгівлі, а саме – зменшенням кількості підприємств та об'єктів роздрібною торгівлі, у т.ч. на одиницю населення; зменшенням торгової площі і кількості зайнятих на ринках; збільшенням частки збиткових підприємств та рівня зносу основних засобів; концентрацією торгівлі в мережах і витісненням дрібних магазинів, посиленням монополізації галузі; посиленням диференціації розвитку та зростанням нерівномірності розміщення об'єктів торгівлі.

Вказане має негативним наслідком погіршення інвестиційної привабливості більшості регіонів та територій України, а, відтак, потребує

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

пошуку напрямів підвищення ефективності регулювання роздрібної торгівлі.

Постановка завдання. Вказані чинники стримують не лише позитивні тенденції активізації господарської діяльності у вітчизняній роздрібній торгівлі, але й перешкоджають розвитку національного господарства, що проявляється у зменшенні обсягів ВВП, послабленні ролі торгівлі у регіоналізації та підвищенні ефективності господарських зв'язків, економічному відтворенні, скороченні надходжень до центрального та місцевих бюджетів, зменшенні кількості робочих місць, зниженні зайнятості та звуженні джерел збільшення доходів населення, погіршенні якості життя населення на субрегіональному рівні, обмеженні каналів продажу вітчизняних та товарів місцевого виробництва, погіршенні конкурентного середовища, інвестиційної привабливості територій сільських поселень, малих міст та районів, консервуванні процесів просторово-структурних диспропорцій розміщення продуктивних сил та розвитку вітчизняної економіки, стримуванні розвитку сфери послуг та системи банківського кредитування.

Основний матеріал. За результатами аналізу фінансово-економічної ефективності як компоненти розвитку роздрібної торгівлі України (табл. 1) можна зробити висновки про її не надто високий рівень. Зокрема, низькою залишається доходовіддача операційних витрат підприємств роздрібної торгівлі (в межах від 1,01 до 1,03 грн/грн), що унеможливає істотне покращення інших результатуючих показників фінансово-економічної ефективності галузі; невисокою (крім показника 2010 р.) є рентабельність операційної діяльності; від'ємними були значення у 2008 - 2009 рр. показників фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування (-28,1 і -7,2 млрд грн) та чистого прибутку підприємств (-34,1 і -13,9 млрд грн); зростає частка збиткових підприємств роздрібної торгівлі (сягнувши у 2010 р. 37,7 %); нижчими за прийнятні протягом всього аналізованого періоду були середні коефіцієнти загальної ліквідності та автономії (концентрації власного капіталу). Ці характеристики засвідчують нестійкий фінансово-економічний стан галузі.

Разом з тим, є підстави стверджувати й про позитивні тенденції щодо фінансово-економічної ефективності господарювання у сфері вітчизняної роздрібної торгівлі. Так, стабільно зростає роздрібний товарооборот на одну особу наявного населення - показник становив у 2010 р. 6123 грн, що на 22,9 % більше, ніж у 2009 р. та у понад 10 разів - ніж у 2000 р.

Роздрібний товарооборот в розрахунку на 1 м. кв. торгової площі зріс у 2010 р. відносно 2000 р. у понад 8 разів та проти 2009 р. - на 15,6 %. Позитивною є й динаміка роздрібногo товарообороту в розрахунку на одного працівника. Значення цього показника становило у 2010 р. 547,9 тис. грн/ос. та збільшилося порівняно з показником 2000 р. у 6,8 разів та порівняно з 2009 р. - на 20,6 %.

До переваг розвитку роздрібної торгівлі України можна додати і дещо вищі показники ефективності господарювання порівняно з іншими секторами торговельних та нематеріальних послуг. Втім, значення одного з найбільш важливих індикаторів ефективності господарської діяльності в торгівлі - коефіцієнта оборотності товарних запасів - ще не досягло оптимального рівня, що є негативним. Так, коефіцієнт у 2010 р. відносно 2009 р. збільшився (на 4,7 %), проте за такої оборотності термін одного повного обороту товарних запасів галузі становить 40 днів, що не може бути прийнятним. Крім того, значення цього показника для 2010 р. залишається меншим за значення показника у 2007 та 2008 рр.

Таблиця 1

Окремі показники фінансово-економічної ефективності роздрібної торгівлі України у 2000, 2006 - 2010 рр. (складено за [1, с.51,68,96,106,112,131,145,149;2,с.17,82])

Показники	Роки						Темпи зростання / абсолютні відхилення, %	
	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2010 до 2009	2010 до 2000
Роздрібний товарооборот на одну особу населення, грн	585	2777	3832	5338	5015	6123	122,9	10,5 р.
Роздрібний товарооборот на один м. кв. торгової площі, тис. грн	4,1	19,0	23,8	30,5	28,8	33,3	115,6	8,1 р.
Роздрібний товарооборот у розрахунку на одного працівника, тис. грн/ос.	81,0	246,8	349,5	464,9	454,5	547,9	120,6	6,8 р.
Середній коефіцієнт оборотності товарних запасів, рази	10,1	9,6	8,6	9,0	104,7	...
Доходовіддача операційних витрат, грн/грн	1,01	1,02	1,03	1,02	1,03	1,01	98,1	100,0
Рентабельність операційної діяльності, %	1,0	12,7	13,1	-0,2	4,5	9,5	8,5 в.п.	5,0 в.п.
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування, млрд грн	1,2	10,3	16,8	-28,1	-7,2	15,6	13,1 р.	3,2 р.
Чистий прибуток (збиток), млрд грн	0,8	4,9	10,7	-34,1	-13,9	7,4	x	9,3 р.
Частка збиткових підприємств, %	36,3	30,6	29,3	34,1	36,3	37,7	1,4 в.п.	1,4 в.п.
Середній коефіцієнт загальної ліквідності	1,01	1,04	1,07	1,02	1,02	1,04	0,03	0,02
Умовний коефіцієнт автономії (концентрації власного капіталу)	0,12	0,14	0,16	0,08	0,09	0,1	-0,02	0,01

Попри низку позитивних зрушень необхідно констатувати про погіршення важливих структурних характеристик розвитку роздрібної торгівлі України. Йдеться про значне посилення диференціації в регіональному та субрегіональному аспектах, в міських та сільських поселеннях, за асортиментною структурою роздрібногo товарообороту, за показниками розвитку магазинної і ринкової торгівлі.

Так, як показано на рис. 1, різниця в обсягах роздрібногo товарообороту на одну особу наявного населення становила у 2011 р. майже 5 разів (4,8 р.), забезпеченість населення об'єктами торгівлі у міських поселеннях краща на понад третину (36,4 %), а торговою площею - у понад 3 рази (3,4 р.), середня торгова площа магазинів у сільських поселеннях поступається міським у 3,0 рази, а забезпеченість населення аптеками та аптечними пунктами - у 2,0 рази.

Очевидно, що вказані тенденції мають негативним наслідком погіршення розвитку внутрішнього споживчого ринку та, відповідно, якості життя населення. Звідси, нижча інвестиційна привабливість сільських поселень, посилення їх периферійності та депресивності.

Зауважимо, що охарактеризовані диференціації продовжують посилюватися, адже темпи зростання кількості об'єктів торгівлі та торгових площ у міських поселеннях збільшуються (для прикладу, у 2011 р. відносно 2010 р. становили 100,4 % та 103,0 % відповідно), тоді як у сільських поселеннях - зменшуються (на 5 % до попереднього року).

В Україні спостерігаються й істотні асиметрії у розвитку роздрібної торгівлі у регіональному вимірі. Так, оборот роздрібної торгівлі у Донецькій області (максимальне значення) становив у 2011 р. 55,0 млрд грн, тоді як у Чернівецькій області (мінімальне значення) - 8,0 млрд грн, тобто різниця становила у 8 рази. У розрахунку на одну особу спостерігається дещо менша, втім також істотна диференціація - 2,2 рази (між найбільшим значенням в Одеській області (7,4 тис. грн/ос.) та найменшим - в Сумській області (3,3 тис. грн/ос.).

Істотно різниться рівень забезпеченості підприємств роздрібної торгівлі персоналом. Якщо у Дніпропетровській області (найбільше значення) середньооблікова чисельність працівників становила у 2011 р. 49,0 тис. ос., то у Чернівецькій області (найменше значення) - 4,3 тис. ос. або у 11,4 рази менше.

Нерівномірним є й розвиток мережі об'єктів роздрібної торгівлі за територією України. Зокрема, диференціація за кількістю продовольчих універсамів і супермаркетів становила 11 разів (між Дніпропетровською (180 об'єктів) та Чернівецькою (18 об'єктів) областями), гіпермаркетів - 8,5 рази (між Донецькою (19 об'єктів) та Житомирською, Кіровоградською, Луганською, Тернопільською і Чернігівською (по 2 об'єкти) областями), магазинів самообслуговування - 10,7 рази (між Дніпропетровською (673 об'єкти) та Херсонською

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

(63 об'єкти) областями), роздрібних магазинів з чисельністю працюючих понад 100 ос. – 13,7 разів (між Дніпропетровською (41 об'єкт) та Тернопільською (3 об'єкти) областями).

Рис. 1. Порівняння основних характеристик розвитку роздрібно торгівлі у міських та сільських поселеннях України у 2011 р.
(складено за [2,с.9-19,131-166; 3,с.44-48,50-54,82-91])

Дещо рівномірнішими за регіонами нашої держави є забезпеченість населення України об'єктами торгівлі та торговою площею (у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення).

Так, у 2011 р. диференціація становила: за кількістю об'єктів торгівлі – 1,7 рази (між Кіровоградською (найбільше значення (19 об'єктів) та Тернопільською і Чернівецькою областями (11 об'єктів)), за кількістю магазинів – 1,9 рази (між Чернігівською (найбільше значення (15 об'єктів) та Луганською, Харківською, Тернопільською і Чернівецькою областями (8 об'єктів)), за торговою площею – 1,1 рази (між Дніпропетровською (найбільше значення (2189 м. кв.) та Тернопільською областями (1121 м. кв.)). Причому кількість регіонів України, в яких спостерігалось вище за середнє значення забезпеченості населення об'єктами торгівлі, становила 11 (у т. ч. за магазинами – 13), втім, за забезпеченістю торговою площею – лише 6. Це підтверджує наявність регіональних диференціацій розвитку вітчизняної роздрібно торгівлі як одного з проявів недостатньо ефективного регулювання розвитку роздрібно торгівлі в Україні.

Крім висвітлених вище недоліків системи державного регулювання роздрібно торгівлі (що носять більшою мірою кількісний характер) визначимо й такі її вади більш якісного характеру, як [4,с.8,12;5,с.7-8;6,с.38-53]:

1) непропорційність зростання вартісного обсягу роздрібно торгівлі до обсягу роздрібно торгівлі фізичному, темпи зростання якого менші. Значною мірою до цього призвела надмірна споживча активність населення внаслідок використання механізмів споживчого кредитування, що призвело до здорожчання частини товарів, зокрема довготривалого користування;

2) деформації в структурі споживання товарів, обумовлені передусім диференціацією за доходами у регіональному та субрегіональному аспектах. Так, більшою є частка в структурі роздрібно торгівлі обсягів продажу дорожчих товарів, зокрема серед продовольчих - м'яса, непродовольчих – транспортних засобів, бензину, дизельного палива, у регіонах з вищим рівнем доходу на одиницю населення, і навпаки. Відтак, виникає проблема різної купівельної спроможності населення між регіонами держави та між обласними центрами і рештою територій країни, що стримує збалансований розвиток торгівлі і призводить до посилення соціальної напруги;

3) все ще недостатня товарна насиченість споживчого ринку, забезпеченість населення об'єктами торгівлі та торговими площами, а, відтак, - задоволеність споживачів якісними параметрами споживання і обслуговування. Йдеться про неповний асортимент товарів, представлених у більшості об'єктах торгівлі (за виключенням лише великих супер- та гіпермаркетів), обмежений мірою лояльності керівництва торговельного підприємства до окремих торгових марок або виключною орієнтацією на певний цільовий сегмент споживача (у переважній більшості це споживач з середнім та нижче середнього рівнем доходу). Не зважаючи на те, що в загальному спостерігається збільшення торгових площ, посилюється їх концентрація в обласних центрах, що призводить до зменшення як кількості об'єктів торгівлі, так і торгових площ в районах, сільських поселеннях, периферійних територіях держави. Це призводить й до нерівномірності розміщення товарних ресурсів розселенню населення;

4) невисокий рівень розвитку інтернет-торгівлі, а також мала частка безготівкової форми розрахунку за товари в роздрібно торгівлі. Ці аспекти виступають перешкодами значного підвищення ефективності роздрібно торгівлі, адже продаж товарів через мережу інтернет дозволяє істотно знизити його витратомісткість внаслідок зменшення витрат на зберігання і складування товарів, оплату праці продавців, консультантів та касирів, утримання та обслуговування торгової зали, силову безпеку підприємства. Збільшення частки безготівкової форми розрахунку забезпечує вищу оперативність обслуговування покупців, пришвидшує обіг грошових коштів, приводить до зменшення інкасаторських та витрат на безпеку, сприяє детінізації економіки;

5) істотне зростання конкурентних переваг торговельних об'єктів нових форматів (супер- і гіпермаркетів) та продовольчо-речових ринків над традиційними магазинами «біля дому», що призводить до концентрації торгівлі в мережах, укрупнення торговельних об'єктів, витіснення дрібних магазинів та посилення монополізації сфери роздрібно торгівлі із вже згадуваними негативними наслідками;

6) висока витратомісткість та складність створення нових і розвитку діючих об'єктів торгівлі внаслідок високого рівня монополізації галузі, недостатньо ефективного і прозорого регуляторного середовища. Йдеться про отримання суб'єктами господарювання дозволів на будівництво чи реконструкцію об'єктів торгівлі, викуп чи отримання в користування земельних ділянок або приміщень, відкриття об'єктів торгівлі, отримання ліцензій, патентів тощо.

Виявлені негативні аспекти щодо стану і тенденцій розвитку роздрібно торгівлі в Україні (обумовлені у тому числі недостатньо ефективним державним регулюванням аналізованої сфери) виступають істотними та чисельними перешкодами на шляху економічного і соціального зростання національного господарства (рис. 2).

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

Рис. 2. Узагальнення негативних наслідків недостатньо ефективного регулювання роздрібної торгівлі в Україні та їх впливу на розвиток національного господарства (складено автором)

Зокрема, наявність негативних аспектів та тенденцій розвитку роздрібної торгівлі виступає чинником дестабілізації макроекономічної стабільності, фінансового сектора (а саме – бюджетного, грошово-кредитного, валютного, банківського сегментів), виробничого та інвестиційного середовища, негативно впливає на ефективність зовнішньої торгівлі держави, порушує багато соціальних, демографічних та продовольчих проблем.

Передусім зменшення кількості підприємств і об'єктів торгівлі, їх недостатньо належні фінансово-економічний стан та ефективність господарювання призводять до зменшення обсягів ВВП, послаблення ролі торгівлі у раціоналізації та підвищенні ефективності господарських зв'язків, економічному відтворенні, скорочення надходжень до центрального та місцевих бюджетів.

Це обмежує соціальні, бюджетні та фінансово-кредитні можливості органів державного управління та регіональних органів влади. Негативні аспекти розвитку вітчизняної внутрішньої торгівлі перешкоджають їй збільшенню кількості робочих місць, розширенню джерел збільшення доходів населення, призводять до погіршення якості життя населення, зокрема на субрегіональному рівні, обмеження каналів продажу вітчизняних та товарів місцевого виробництва, посилення монополізації сфери розподілу товарів та погіршення конкурентного середовища для всіх секторів матеріального виробництва, погіршення інвестиційної привабливості території сільських поселень, малих міст та районів, а, відтак, і консервування процесів просторово-структурних диспропорцій розміщення продуктивних сил та розвитку вітчизняної економіки, стримування розвитку сфери послуг та системи банківського кредитування.

Розвиток та реалізація ресурсного потенціалу роздрібної торгівлі України залежать від значної кількості чинників, що можуть бути ідентифікованими за: умовами функціонування суб'єктів торгівлі, етапами розвитку роздрібної торгівлі як виду економічної діяльності, середовищем та функціональними напрямками впливу, складовими етапами торгово-технологічного процесу, системними перешкодами розвитку торгівлі як сектора економіки, характером та масштабами наслідків недостатньо ефективного управління, походженням та можливістю попередження органами державного управління і регулювання.

За результатами компаративного аналізу групування регіонів України (з використанням кластерного аналізу за ресурсним

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

забезпеченням та ефективністю торгівлі) визначено, що найбільш раціонально використовується ресурсний потенціал роздрібною торгівлі у м. Севастополь, Київській, Закарпатській, Кіровоградській, Миколаївській, Черкаській та Чернівецькій областях. У цих регіонах спостерігаються вищі позиції за ефективністю торгівлі, ніж за ресурсним забезпеченням. До регіонів з низкою ефективністю використання ресурсного забезпечення відносяться Вінницька та Хмельницька області. У решті регіонах України спостерігається більш збалансований розвиток роздрібною торгівлі.

З використанням регресійного аналізу визначено, що найбільш істотними ресурсними чинниками позитивного впливу на фінансово-економічну ефективність роздрібною торгівлі є обсяг обороту роздрібною торгівлі (коефіцієнт регресії становить 2,28) та кількість зайнятих економічною діяльністю (3,59). Істотно негативно впливають на ефективність функціонування суб'єктів роздрібною торгівлі такі чинники: обсяг товарних запасів підприємств торгівлі в днях торгівлі (коефіцієнт регресії становить -0,51), середньооблікова кількість штатних працівників (-1,33), чисельність наявного населення (-4,66) та наявного доходу на одну особу наявного населення (-0,66). Отримані результати підтверджують невисоку ефективність вітчизняної роздрібною торгівлі.

З використанням DEA-аналізу визначено, що найменш ефективно використовується ресурсний потенціал розвитку роздрібною торгівлі у Закарпатській, Рівненській, Дніпропетровській, Одеській, Волинській, Тернопільській, Сумській, Черкаській, Луганській та Вінницькій областях.

Недоліками інституційно-правового забезпечення розвитку роздрібною торгівлі в Україні залишаються відсутність Закону України «Про торгівлю» та узгоджених з його положеннями і цільовими орієнтирами державної і регіональних стратегій розвитку внутрішньої торгівлі; недостатність чіткої владної вертикалі з регулювання сфери торгівлі та справедливого державного контролю за недопущенням монополізації ринків і концентрації ресурсів, прав діяльності, плановим розвитком торгової мережі з дотриманням генеральних планів розвитку територій.

На усунення цих домінуючих недоліків державного регулювання має передусім спрямовуватися більш ефективна державна політика сприяння розвитку роздрібною торгівлі в Україні.

Крім того, більш ефективна державна політика, спрямована на подальший розвиток роздрібною торгівлі в Україні, має спрямовуватися й на покращення фахово-професійних та соціально-психологічних чинників, адже недостатнім є забезпечення підприємств торгівлі висококваліфікованими кадрами, низькою - активність щодо розвитку та підвищення професійно-кваліфікаційного рівня, високою - плінність кадрів, малими - частка працюючої молоді та розмір середньомісячної заробітної плати. Ці чинники перешкоджають задоволеності умовами праці та хорошему психологічному клімату у колективах підприємств роздрібною торгівлі регіонів України.

Подальші наукові дослідження повинні бути спрямовані на удосконалення системи державного регулювання розвитку роздрібною торгівлі в регіонах України.

СПИСОК ИСТОЧНИКОВ

1. Діяльність суб'єктів господарювання. Статистичний збірник за 2010 рік. – Державна служба статистики України. – К.: ДП "Інформаційно-аналітичне агентство", 2011. – 454 с.
2. Роздрібна торгівля України у 2000 – 2010 рр. – Державна служба статистики України. – К.: Державна служба статистики України, 2011. – 191 с.
3. Мережа роздрібною торгівлі та ресторанного господарства підприємств на 1 січня 2012 р. – Державна служба статистики України. – К.: Державна служба статистики України, 2012. – 124 с.
4. Юр'єва П. Б. Науково-організаційні засади розвитку торговельної сфери України : Автореф. дис. на здобуття наук. ст. к.е.н.: 08.00.03 / Національний ун-т ДПС України. – Ірпінь, 2010. – 24 с.
5. Беляєва М. В. Економічний механізм регулювання підприємницької діяльності в торгівлі : Автореф. дис. на здобуття наук. ст. к.е.н.: 08.00.04 / Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків, 2010. – 19 с.
6. Внутрішня торгівля: регіональні аспекти розвитку [Текст] : Монографія / за ред. О. О Шубіна, Я. А. Гончарука. – Донецьк-Львів: ДонНУЕТ, 2007. – 404 с.

РЕЗЮМЕ

Виявлено негативні аспекти розвитку роздрібною торгівлі в регіонах України. Обґрунтовано пріоритети їх усунення, запропоновано напрями підвищення ефективності регулювання роздрібною торгівлі в регіонах України.

Ключові слова: роздрібна торгівля, регіони України, пріоритети розвитку.

РЕЗЮМЕ

Обнаружены негативные аспекты развития розничной торговли в регионах Украины. Обоснованно приоритеты их устранения, предложены направления повышения эффективности регуляции розничной торговли в регионах Украины.

Ключевые слова: розничная торговля, регионы Украины, приоритеты развития.

SUMMARY

The negative aspects of development of retail business in the regions of Ukraine are found out. Priorities of their removal, directions of increase of efficiency of adjusting of retail business are offered in the regions of Ukraine are grounded.

Keywords: retail business, regions of Ukraine, priorities of development.

МЕТОДЫ СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПЛАНИРОВАНИЯ И ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ ДЛЯ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УСЛОВИЯХ НЕОПРЕДЕЛЕННОСТИ

Володько О.В., доцент, кандидат экономических наук, доцент Полесского государственного университета, г. Пинск, Беларусь

Володько Л.П., доцент, кандидат экономических наук, доцент Полесского государственного университета, г. Пинск, Беларусь¹

Для государств, имеющих дефицит собственных энергоресурсов, к которым относится и Республика Беларусь, оптимальное развитие и функционирование топливно-энергетического комплекса – одно из приоритетных направлений деятельности законодательной и исполнительной власти, всех производителей и потребителей топливно-энергетических ресурсов для обеспечения конкурентоспособности продукции на мировом рынке.

Для преодоления экономикой страны последствий мирового финансового кризиса необходимо максимально эффективно использовать имеющийся технический, технологический и кадровый потенциал топливно-энергетического комплекса (ТЭК). Приоритетом энергетической политики Республики Беларусь наряду с устойчивым обеспечением страны энергоносителями является создание условий и реализация мер для функционирования и развития экономики при максимально эффективном использовании топлива и энергии.

При этом необходимо учитывать, что управлению организацией жизненно необходим стратегический аспект развития, состоящий в определении долгосрочных целей ее развития и средств достижения этих целей с учетом неопределенности развития рынка, на котором функционирует предприятие. Неспособность определить, вовремя сменить и следовать правильной стратегии своего развития в